

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Karstein Kjølstad

Deres ref.:
Vår ref.: 2008/3243

Vår dato: 04.08.2008
Arkivnr: 461.2

Namsos kommune
Serviceboks 1006
7809 Namsos

**Tilsyn avløpssektoren i Namsos kommune 2. juni 2008 -
forventninger om oppfølging**

Fylkesmannens miljøvern avdeling gjennomførte 2. juni 2008 tilsyn for avløpsanlegg i Namsos tettsted sammen med Arbeidstilsynet. Det vart funnet to avvik som må rettes snarest, seinest innen 1. november 2008.

Fylkesmannen har fastsatt gebyr på 10 500 kroner for tilsynet.

Vedlagt oversendes rapport etter tilsyn for avløpssektoren den 2. juni 2008.

Formålet med tilsynet var å vurdere om virksomheten driver i henhold til regelverk og tillatelser, og om den har tilfredsstillende styring med aktiviteter av betydning for ytre miljø.

Namsos kommune plikter å rette opp de avvik som er beskrevet i rapporten snarest, seinest innen 1. november 2008. Innen denne datoen må bedriften redegjøre for hvordan avvikene er rettet opp. For anmerkningen som er beskrevet i rapporten bes om en redegjørelse om hva kommunen vil sette i verk for å redusere risiko for forurensing.

Som nevnt i vårt brev datert 29.04.08 skal Fylkesmannen kreve gebyr for arbeid med tillatelser og kontroller etter forurensningsloven, jf. Forurensningsforskriften kapittel 39. I nevnte brev er det fastlagt risikoklasse 3 for avløpsanlegg i Namsos tettsted. Ut fra dette fastsettes tilsynsgebyr på 10 500 kroner. Faktura vil bli utsendt fra SFT.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
nestleder

Karstein Kjølstad

Saksbehandlers telefon: 74 16 80 61

FYLKESMANNEN
I NORD-TRØNDELAGE
MILJØVERNDELINGEN

Tilsyn for avløpsanlegg Namsos kommune. 02.06.2008

RAPPORT.

Rapportens innhold :

Denne rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket innen følgende kontrollerte områder:

- innhold og oppbygging av kommunens internkontrollsystem
- ledningsanlegg (ledninger, pumpestasjoner, overløpsinstallasjoner)
- renseanlegg
- utslippskontroll for renseanlegg og resipientovervåking

Hovedkonklusjon:

Tilsynet er en del av en nasjonal aksjon for avløpssektoren i kommunene og vart gjennomført samordna med Arbeidstilsynet. Oppsummeringen viste at internkontrollen kan forbedres for avløpssektoren, og kommunen oppfyller ikke alle krav i utslippstillatelser. Det ble under kontrollen funnet to avvik og gitt ei anmerkning.

Utarbeidet dato: 04.08.2008

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Saksbehandler

nestleder miljøvernabdelingen

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	4
2. Dokumentunderlag.....	4
3. Omfang.....	4
4. Avvik.....	5
5. Anmerkninger.....	5
6. Gjennomføring.....	6

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter et tilsynsbesøk ved Namsos kommune den. 2. juni 2008.

Kontrollen vart gjennomført ved gransking av dokumenter, ved møter med personer i organisasjonen, og ved befaring på noen anlegg for å se om rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen.

- AVVIK defineres som overtredelse av vilkår gitt i utslippstillatelse eller gjeldende lover og forskrifter, eller på kommunens egne prosedyrer og instruksjoner som har relevans for det ytre miljø.
- ANMERKNING er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men som vi mener det er riktig å påpeke for å ivareta og forbedre det ytre miljø.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var :

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter
- Forurensningsloven
- Forurensningsforskriften
- Utslippstillatelse for Namsos tettsted datert 17. januar 2007.

3. Omfang

Kontrollen har omfattet kommunens håndtering av følgende emner:

Internkontrollsystemet (IK-systemet):

- Status for oppbygging av system
- Avviksbehandling herunder behandling av naboklager

Ledningsanlegg

- Utslipp av urensset kloakk fra ledningsnett
- Pumpestasjoner
- Spesielle tilførsler

Renseanlegg og slambehandling.

- Tilsyns- og overvåkingsrutiner
- Skrevne driftsinstruksjoner.
- Gjennomgang av driftsresultater

Utslippskontroll

- Mengdemåling og tilføringsgrad
- Prøvetakingsmetoder og rapporteringsrutiner

Avfall

- Innsamling av farlig avfall og kloakkslam

4. Avvik

Avvik 1: Namsos kommune har brudd på utslippstillatelsen og andre enkeltvedtak etter forurensingslovgivningen.

Avvik fra: Utslippstillatelse for Namsos tettsted datert 17. januar 2007 og forurensingsforskriften kap 11 og 14.

Kommentarer:

Tre renseanlegg for Namsos tettsted skal oppfylle krav om primærrensing. Det gjelder Tiendeholmen, Spillum og Gullholmstrand. Ingen oppfylte rensekrevet i 2007, og det har skjedd brudd også i år. Tiltaksplan for Tiendeholmen er under utarbeidelse. For de to andre er det ikke avklart hvilke tiltak som skal settes i verk for å oppfylle krav. Krav om primærrensing går fram av utslippstillatelsen og § 14-8 i forurensingsforskriften.

Det skjer fortsatt utslipp uten rensing fra delområder i Namsos tettsted. Av en oversikt fra Namsos kommune går det fram at utslipp med til sammen 600 pe føres ut i sjøen uten rensing og på liten dybde. Krav i utslippstillatelsen er at alle utslipp skal gjennomgå primærrensing og føres ut på dybde 30 meter.

Det finnes 54 pumpestasjoner med overløp i kommunen. Det mangler rist og skumskjerm på overløp i mange pumpestasjoner. Rist og skumskjerm skal hindre kloakksøppel i å flyte ut i vassdrag når pumpestasjoner ikke fungerer eller når ledninger tettes i gjen. Det er krav i utslippstillatelsen pkt 5, at det skal monteres utstyr for å fjerne kloakksøppel på alle overløp.

Det er overvåkingsanlegg for alle større pumpestasjoner, men mer enn 20 stasjoner har ikke installert overvåkingsanlegg. I pkt 5 i utslippstillatelsen er det krav at overløp med utslipp til resipient med brukerinteresser skal være tilknyttet overvåkingsanlegg. Av liste fra kommunen går det ikke fram at dette kravet er oppfylt.

Namsos kommune har de siste 5 år investert store beløp og lagt stor innsats i å få forbedret ledningsnett. Det har gitt sikker transport av de meste av kloakken fram til renseanlegg og utslipp på dybde i Namsenfjorden. Namsos kommune har imidlertid ingen sikker dokumentasjon på hvor stor andel som kommer fram til renseanlegg og hvor stor andel som går urensert ut via overløp og feilkoblinger og lekkasjer. Det er krav i utslippstillatelsen om at minst 80 % av avløpet skal føres til renseanlegg og utslippsledning.

Avvik 2: Namsos kommune har ikke iverksatt rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i HMS-lovgivningen

Avvik fra: Forskrift om internkontroll § 5, 2. ledd

Kommentarer:

Namsos kommune har et internkontrollsystem med mange dokumenter som ikke er oppdatert. Det tas sikte på å få etablert et oppdatert system der alle medarbeidere kan få tilgang til systemet via egen PC. Under tilsynet fikk vi se dokumenter på skjerm og i tillegg hadde vi tilgang til "Internkontrollpermen" der det var flere papirdokumenter som ikke var oppdatert, bl.a organisering slik det var i 2003.

Det finnes prosedyrer for risikovurdering, internt tilsyn og avvikrapportering. Prosedyrene følges ikke opp på alle felt. Det finnes ikke en skriftlig risikovurdering for avløpssektoren. Siste vernerunde skjedde i 2003. Under tilsynet fikk vi overlevert to avvikrapporter, den ene om vassforsyning. Det fantes ingen samlet oversikt over innmeldte avvik for de to siste år. Både vernerunder og avvikrapportering er en viktig del av arbeidet med å sikre at

internkontrollen fungerer som et aktivt styringsverktøy. Dette anses som brudd på pkt 3, 5, 6 og 8 i § 5 2. ledd i IK-forskriften

5. Anmerkninger

Anmerknng nr 1: Namsos kommune har ikke avklart strategi for å forbedre vannkvaliteten i sjøen og vassdrag.

Kommentarer:

Det er ikke fastsatt mål for vannmiljø, og det finnes ingen kommunal plan for å sikre og overvåke mot god vannkvalitet i sjø og vassdrag.

Ved undersøkelser i småbekker i 1991 vart det avdekket at 19 av 28 bekker var sterkt forurenset med næringssalter og tarmbakterier. Det er ikke gjort undersøkelser etter dette, og det er ingen plan for overvåking av resipienter.

Vannkvalitet for badeplasser nært sentrum er ikke undersøkt siste året. Utslippspunkt for overvatn fra boligfelt med separatsystem er ikke med på tilsynsplanen. Slik overvåking kan gi informasjon om feilkoblinger dersom spillvatn føres inn på overvannsledningen.

Kommunen har myndighet etter forurensingslov og forurensingsforskriften til å stille krav om dokumentasjon og om å sette i verk tiltak hos abonnenter som er tilkoblet avløpssystemet. Det er uklart hvordan tilsynsmyndigheten er delegert, og det er ikke utarbeidet instruks for den som har tilsynsmyndighet. Det er ikke stilt krav til påslipp fra industribedrifter etter § 15A-4 om intern rensing og dokumentasjon.

Namsos kommune vil sikre seg akkreditert prøvetaking iht krav i § 14-11 via andre aktører. Det er ikke aktuelt å gjøre dette med egne ansatte. Det er ikke avklart hvordan dette skal etableres for å oppfylle krav i forskriften. Frist for å oppfylle kravet er 31.12.2009.

6. Andre forhold

I Namsos tettsted er det meste av ledningsnett byggt etter separatsystemet. Det siste tiåret er det gjort store utbedringer på ledningsnett, og de siste to år har det vært få tilfeller med kjelleroversvømmelse. I Lauvhammerfeltet vil det være fellessystem i mange år framover og her er byggt et regnvannsoverløp med partikkelfjerning.

7 Gjennomføring

Kontrollen ble gjennomført med et møte der det vart gitt informasjon om hensikten med tilsynet. Kommunen orienterte om organisering og det var en gjennomgang av IK-systemet og andre tema. Deretter ble det gjennomført befarng på utvalgte punkter på ledningsnett / pumpestasjoner og på Spillum renseanlegg.

Følgende personer deltok på tilsynet:

Navn	Funksjon	Etat
Monica Grindberg	Leder bydrift	Namsos kommune
Kristian Foss	Avdelingsingeniør VA	Namsos kommune
Pål Strand	Verneombud	Namsos kommune
Kjetil Osen	Arbeidsformann VA	Namsos kommune
Kurt Fløan	Driftsoperatør	Namsos kommune
Tormod Breistrand	Driftsoperatør	Namsos kommune
Egil Hov	Planlegger	Namsos kommune
Anne M Kjelbergnes	Overingeniør	Arbeidstilsynet
Leif Inge Paulsen	Overingeniør	Fylkesmannen
Karstein Kjølstad	Overingeniør	Fylkesmannen